

Onze Vogels

58e jaargang no.10, oktober 1997

maandblad van de nederlandse bond van vogelliefhebbers

De

se

Hij is er: De Bruine

Bij veel vogelsoorten ontstaat als één van de eerste kleurafwijkingen een bruine mutant. Bij deze mutatie, welke tot nu toe altijd geslachtsgebonden en recessief vererft, verliest de vogel de mogelijkheid z'n zwarte eumelanine volledig te oxyderen. Hierdoor wordt een afwijkend en bruin gekleurd eumelanine in de bevedering afgezet, waardoor de zwarte veervelden donkerbruin van kleur worden en de grijze veervelden beige.

De gould amadine is een vogel waarbij inmiddels al diverse kleurmutanten zijn opgetreden. Zelfs vanuit het wild zijn al twee kleurmutanten bekend n.l. de roodkop en de oranje-kop(snavel). Ondanks dat er al meerdere mutanten zijn ontstaan was de relatief veel voorkomende bruin mutatie tot nog toe niet bij onze gould bekend. In 1995 is deze geboren op Urk.

Tijdens afgelopen keurseizoen werd ik door een kollega geattendeerd op een vreemd gekleurde gould amadine pop welke hij te keuren had gekregen

op een regionale tentoonstelling. Volgens hem was het een bruine mutant. Daar ik zelf op deze TT vogels had ingestuurd werd direkt na de opening de vogel opgezocht. Inderdaad was dit onmiskenbaar een bruine gould amadine!

Met de kersverse katalogus in de hand was het een kleine moeite ook de eigenaar te achterhalen. Dit bleek de heer Lucas te zijn, een urker vogelliefhebber, welke de vogel op deze tentoonstelling had ingeschreven, omdat hij niet wist wat hij met deze af-

wijkende kleur aan moest en graag de mening van de keurmeesters wilde weten. De bruine pop (ook hier betrof het een pop) was geboren uit een gewoon gekleurd ouderkoppel. Hetzelfde koppel had al eerder jongen opgeleverd welke in het nest herkenbaar waren aan de duidelijk lichtere, rodere ogen.

Helaas was slechts één vogel groot gekomen. Deze was overigens van een goed formaat en in een prima konditie, en had inmiddels zelf al een paar jongen groot gebracht, waaronder zeker één zoon.

Hoewel het nog slechts een enkele vogel betreft ga ik er van uit dat ook deze bruinmutatie geslachtsgebonden en recessief vererft. De heer Lucas is inmiddels door mij en een aantal andere liefhebbers een goed kweekadvies gegeven.

Aangezien er ook enkele broers gekweekt zijn, de vader nog leeft, en er al een zoon geboren is, zullen er ongetwijfeld de komende jaren meer bruine gould-amadines geboren worden.

De bruinmutatie zorgt er dus voor dat er geen zwart eumelanine, maar zandkleurig tot bruin eumelanine wordt afgezet in de bevedering. Hierdoor ziet de bruine gould-amadine er als volgt uit:

Bij een zwartkop (waar het hier om gaat) wordt de kop donkerbruin. Dit lijkt vrij zwart en het verschil is alleen goed waarneembaar als er een normale zwartkop naast wordt gezet.

gould amadine !!

Hetzelfde verschil zien we ook bij vergelijking van de borstband van een grijze zebra-vink met die van een bruine. De pennen zijn wat lichter en daardoor duidelijker herkenbaar beige-bruin van kleur.

De groene lichaamskleur verandert van diep grasgroen naar een zachter, matter en lichter beige-groen. De blauwstructuur, welke ook in de bevedering van de gould-amadine voorkomt, komt het mooist tot z'n recht op een zwarte ondergrond. Op een bruine ondergrond verliest de structuur het briljante. Bij andere vogelsoorten met een blauwstructuur en een bruinmutatie zien we hetzelfde verschil optreden.

De kleur is dan ook heel goed te vergelijken met die van een cinnamon Agapornis Roseicollis. De standaard van deze agapornis spreekt van "bleek lauriergroen". Wellicht is dit ook voor het rugdek van de bruine gould-amadine de juiste kleuomschrijving.

De borst en de buik bevatten geen eumelanine maar resp. roodbruin phaeo-melanine en geel carotenoïde. Deze kleurstoffen worden door de bruin-mutatie niet aangetast en daarom blijven de kleuren van de borst en de buik als bij de wildvorm. De heer Lucas had gelukkig geen en-

kel bezwaar tegen het fotograferen van zijn vogel zodat ik u deze hierbij kan laten zien. Ik heb de vogel ook gefotografeerd samen met een wildvorm (uiteraard ook een pop uit de zwartkopserie) zodat het verschil goed te zien is.

Hoewel de bruine misschien niet zo spectaculair is als de gele of de blau-

we gould-amadine, is het toch een duidelijk herkenbare kleurslag, die zondermeer een aanwinst genoemd kan worden in het toch al zo fraaie kleurenschaal van de gould-amadine.

Tekst en foto's:
Pieter van den Hooven

RA-Bird

Stamboomprogramma voor de vogelweek

Scheiding 9
9865 VA Opende
Telefoon (0594) 65 82 10
(024) 677 57 80
Telefax (0594) 65 85 69
www.tip.nl/users/erik.reudink

REUDINK

AUTOMATISERING

Het meest gebruikersvriendelijke en complete vogelkweekprogramma

- ✓ Geschikt voor alle soorten vogels
- ✓ Snel zoeken op ringnummer, soort, kweker, geboortjaar e.d.
- ✓ Onbeperkt bloedlijnen volgen en stambomen printen
- ✓ Eenvoudige invoer van kweekkoppels met de kweekkaarten
- ✓ Registreren tentoonstellingsuitslagen met keurbriefjes
- ✓ Overzichtelijk adressenbestand van uw collegakwekers
- ✓ NIEUW: Inteeltberekening
- ✓ NIEUW: CITES formulier
- ✓ Volledig nederlandsstalig met duidelijke handleiding
- ✓ Geschikt voor zowel de beginnende als gevorderde computergebruiker

Bel gerust voor meer informatie
Geopend op werkdagen tussen 18.00 en 21.00

Verkoopprijs
f 139,-

excl. verzendkosten

Nieuwe
versie 7.0

"DE GEELGORS"

Emberiza citrinella citrinella

De benaming Geelgors is direct duidelijk als we de kleuren-pracht van de man aanschouwen.

In de volksmond wordt de Geelgors ook wel gele-geers of haver kneu genoemd. Met een

formaat van ca. 16.5 cm

is de Geelgors een forse gors die gelukkig als

cultuurvogel in opmars is!

Dit betekent dat er steeds meer met deze vogels in onze verblijven gekweekt wordt. Dit uit zich dan ook in het feit dat we de Geelgors steeds meer op de vogelshow kunnen aanschouwen.

Steeds meer vogelhouders nemen de uitdaging aan om met deze prachtige cultuurvogel tot nateelt te komen en dat is de Geelgors zeker waard. Om de Geelgors als cultuurvogel te behouden zijn we ook wel verplicht om met deze soort op een voldoende schaal te kweken.

Om de achtergronden van de Geelgors in beeld te brengen gaan we eerst eens kijken waar en hoe deze vogel in zijn natuurlijk biotoop leeft. Behoudens een belangrijk deel van

Spanje en het noorden van Scandinavië komt de Geelgors in heel Europa voor. Hun biotoop bestaat uit open terreinen met bosranden, struwelen en hagen.

De Geelgors is van nature een trekvogel die de wintertijd doorbrengt in zuidelijker streken dan het gebied wat hij in de broedtijd bewoont.

Zo zullen de Geelgorzen die wij hier in de winter aantreffen hun broedgebieden noordelijker hebben. In de natuur bouwt de Geelgors haar nest het liefst vlak bij de grond. Dit kan in een braamstruik zijn maar ook in een gedraaid kuiltje in het zand beschut door een overhangende tak. Hier worden 2 a 3 legsels per seizoen geproduceerd die bestaan uit 3 a 6 vuilwitte eieren met donkere vlekjes. De broedduur bedraagt 12-14 dagen.

Moeder en vader Geelgors voeden beiden hun jonge kroost op. Het menu bestaat uit allerlei insecten zoals: rupsen, sprinkhanen, vliegen, muggen, kevertjes, bladluis, vlinders enz.

De hoofdkleuren van de Geelgors zijn geel en bruin, waarbij het geel vooral bij de man van toepassing is. Bij de man zijn de schedel, wangen, kin en

keel diepgeel, op de kruin bevindt zich een donker tot zwartbruine V-tekening die doorloopt tot in de nek. Om de wangen bevindt zich een bruine hoefijzervormige tekening, aan weerszijde van de keel en de hals bevinden zich twee bruinachtige baardstrepen. Rugdek en mantel zijn bruin met een groenachtige waas en een zwartbruine pigmentbestreping. De stuit is kastanjebruin met een rossige gloed.

Zoals bij veel vogelsoorten is het verenkleed van de pop met minder uitbundige kleuren bedeed.

Met een afmeting van ruim 16 cm is de Geelgors een forse vogel. Gorsen zijn goed te herkennen aan de snavel. De bovensnavel is aan de rand wat naar binnen gebogen zodat de bovensnavel enigszins in de ondersnavel past. Op het gehemelte bevindt zich vaak ook een hoornachtig knobbeltje, dat dienst doet bij het pellen van zaden.

De zang van de Geelgors is tamelijk eentonig, een in toonhoogte omlaag gaand riedeltje. Toch heeft de Geelgors een muzikaal hoogtepunt op zijn conto staan. De zang luidt ongeveer:

De Geelgors man, cultuurvogel (foto W. Akkermans)

De Geelgors man, cultuurvogel (foto W. Akkermans)

De Geelgors pop, cultuurvogel (foto W. Akkermans)

"diediediedieh" en heeft Beethoven geïnspireerd bij het componeren van de 5e van Symphonie. De man produceert zijn zang vaak vanaf een hoge plaats. Bij de pop kunnen we nauwelijks van zingen spreken zodat deze zich beperkt tot het slaken van een lokroep of trekroep.

De Geelgors als cultuurvogel

Als we de uitdaging aannemen om met deze schitterende vogel te gaan kweken, bedenk dan wel dat we een koppel Geelgorzen een aparte ruimte geven.

Deze ruimte dient droog te zijn, bij een "boxensysteem" kiezen we voor niet doorzichtige tussenwanden.

Zo verdraagzaam als de Geelgors in de winter is, zo agressief kan het gedrag van de Geelgorsman in de broedtijd zijn, hij laat niet toe dat er andere vogels in de omgeving van het nest komen. Vooral vogels met een geelachtig uiterlijk zijn vaak niet veilig voor zijn aanvallen. Soms is zelfs zijn eigen popje niet veilig. Dit furieuze gedrag kennen we ook wel eens bij bijv. vinken en mussen. Door hun agressiviteit kunnen ze soms binnen enkele minuten de schedel van een partner volledig open pikken. Plaats daarom onder in de volière een schuilgelegenheid bijvoorbeeld in de

vorm van een plaatje hardboard wat schuin tegen een wand geplaatst wordt. Hieronder kan de pop, indien nodig, veilig schuilen.

Kweken met de Geelgors

Bij de selectie van de kweekvogels is het belangrijk dat we starten met rustige vogels. Schuwen vogels gaan moeilijker tot nestbouw over en geven problemen bij een nestcontrole. In de volière is het niet noodzakelijk om de Geelgors dicht bij de grond te laten broeden, ze bouwen heel gemakkelijk een nest op een hoogte van een meter of zelfs hoger.

Houdt er wel rekening mee dat de Geelgorzen een vrij omvangrijk nest bouwen, dus zorg voor ruime nestmandjes!

Het nestmateriaal voor de Geelgors bestaat uit sisal, hooi en paardehaar. Eind april (omstreeks de datum van de wielerklassieker Luik-Bastenaken-Luik!) vangt de broedtijd voor de Geelgors aan. Deze datum is niet alleen belangrijk voor de Geelgors maar voor vele Europese Cultuurvogels. Ieder jaar blijkt weer dat er met onze kweekkoppels te vroeg gestart wordt. Bewaar uw geduld en houdt vast aan de datum van de genoemde wielerklassieker.

In de broedtijd kan de Geelgors twee tot drie legsels produceren. Het nest wordt volledig door de pop gebouwd. De legsels bestaan normaliter uit 3 tot 5 enigszins glanzend witblauwachtig, grijsachtig van kleur. De broedtijd bedraagt 11 tot 14 dagen en vangt aan na het laatste legsel.

De jongen hebben een donkergrijze donskleur, de snavelranden zijn geel en de binnenkant van de bek is rose. In de eerste levensweken worden de jongen voornamelijk gevoerd met pinky's, buffalowormen, miereneieren enz.

Hierna zullen de jongen langzaam overschakelen op een uitgebalanceerd zaadmengsel.

Rond de zesde dag voorzien we de jongen van een 2,9 mm ring met maatcode E. Voor alle zekerheid voorzien we de ring van een stukje ventielslang. De jongen worden zowel door vader en moeder Geelgors gevoerd en verlaten na c.a. twee weken het nest. Enkele dagen daarna zijn de jonge Geelgorzen in staat om te vliegen.

Voeding

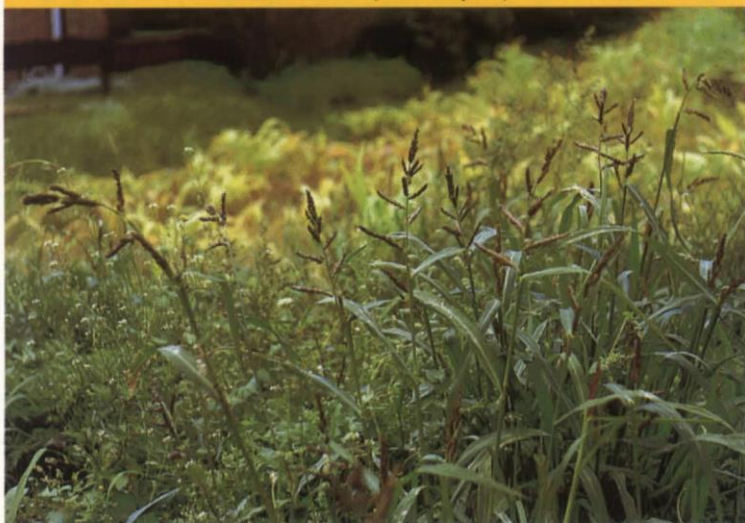
De kweek met de Geelgors vereist een uitgebalanceerd voedselpatroon wat wij aan onze Geelgorzen vers-

sel

De

Zachte dravik (foto F. Pijnen)

trekken. Een passend zaadmengeling met overwegend witzaad en/of ander graszaden (haver, rogge, tarwe enz.) en een eivoeder behoren standaard op het menu te komen.

Het eivoer kan bestaan uit een kant en klaar eivoeder zoals ze steeds completer op de markt verschijnen, maar kan ook zelf gemaakt worden van uit een basis van drie beschuiten en een hardgekookt ei, aangevuld met een premix of dierlijke eiwitten en bijgevoegde (kiem)zaden.

In de wintertijd gaan we op beperkte wijze om net deze eivoeders. Het is echter wel de meest uitgelezen tijd om uw vogels te laten wennen aan deze eivoeders zodat ze straks in het komende kweekseizoen hun jongen deze voeders zullen aanbieden. Van uit de natuur kunnen we de Geelgorzen nog voorzien van allerlei gewilde onkruidzaden zoals paardenbloem, korenbloem en dravik. Voor het verstrekken van onkruidzaden luidt immer het devies: voer altijd vers en met mate!

Vanuit de winterperiode voeren we de intensiteit van het aanbieden van eivoer langzaam op.

Vanaf eind-maart bieden we dagelijks eivoer aan, aangevuld met voldoende dierlijke eiwitten. Vanaf het moment dat er jonge Geelgorzen zijn wordt er meerdere malen per dag kleine porties eivoer aangeboden, aangevuld met mierenieren, luis en of rupsen.

De ruiperiode

Vanaf eind augustus-begin september breekt voor onze Geelgorzen de ruiperiode aan. Geef de vogels in deze periode voldoende ruimte en badwater om dit proces zo goed mogelijk

door te komen. Badwater is echter geen drinkwater zodat we het verse badwater nooit langer dan een halfuur in de kooi laten staan. De ruiperiode duurt totaal ca. 6 weken. Na de ruiperiode breekt de rustperiode aan waarin onze vogels optimaal voorbereid kunnen worden voor het aanstaande tentoonstellingsseizoen.

De Geelgors als showvogel

Het is natuurlijk uit de kunst om op onze vogelshow rustige Geelgorzen te brengen. De basis voor rustige vogels is gelegen in de keuze van een rustig kweekkoppel. Uit rustige vogels komen rustige vogels.

Verstop uw kweekvogels niet in dicht-

beplante kweekhokken maar wen uw vogels eraan om te kweken in hokken met zo weinig mogelijk camouflage. Pleeg regelmatig nestcontrole en maak uw vogel vertrouwd met u als vogelkweker.

De Geelgors is ca. 16.5 cm groot, gemeten tussen de punt van de snavel en het uiteinde van de staart. De Geelgors is een forse, volslanke vogel met een vrij lange staart. Van opzij gezien moet de borst-buiklijn vanaf de keel tot aan de onderstaartdekveren van voldoende volume zijn en regelmatig gebogen. De rug moet vanaf de kop tot aan de punt van de staart een bijna rechte lijn vormen. Van de voorzijde gezien dient de borst vol en goed rond te zijn, maar niet te vet.

In het achterlichaam mag de Geelgors geen uitgezakte indruk maken. De kop moet een regelmatige gebogenlijn vormen met het oog centraal ten opzichte van de schedel.

Hoewel de Geelgors van nature een bodemvogel is zal hij zich tijdens de keuring van de goede kant moeten tonen. Op de stok gezeten dient het lichaam los van de stok te blijven. De vleugels dienen langs de romp gedragen te worden, waarbij de vleugelpunten sluiten op de stuit. Het onbeschadigde verenpak dient strak en aaneengesloten gedragen te worden. De staart is vrij lang.

Geelgorzen komen pas het tweede jaar op volle kleur. Dan pas zal de kastanjebruine rug en stuit van de man een rossige gloed tonen. Tijdens de keuring wordt vooral gelet op een

Geelgors, kleurenmutatie bruin (foto T.C.S.E.C.)

regelmatige bestreping in de betreffende onderdelen, waarbij rekening te houden is met de zwaardere bestreping van de pop. In het voorjaar, dus buiten het TT seizoen, is de kopkleur van de man intensiever. Hier dient tijdens de keuring rekening meegehouden te worden. Wel genieten mannen met een maximaal mogelijke gele kleur de voorkeur. Veel voorkomende fouten zijn:

- te slank van model,
- bonte nagels
- smalle kopvorm
- niet egaal van kleurdiepte,
- onderbroken V-tekening op de kop (alleen bij de man),
- flankbestreping onderbroken,
- borstband niet strak,
- wangtekening ongelijk
- onregelmatige onderstaarttekening (witte vlekken),
- foutieve vleugeltekening met en witte band in plaats van een lichtgele/witachtige band.

Kleurmutaties

Bij de Geelgors kennen we tot op heden nog maar één geregistreerde kleurmutatie in de vorm van een bruine mutatie. Wanneer u een kleurmutatie treft van de Geelgors is de Techn. Commissie van de Speciaalclub Europese Cultuurvogels zeer geïnteresseerd om kennis te nemen van deze kleurmutatie.

Nadere informatie omtrent de Geelgors

Indien u nieuwsgierig of geïnteresseerd bent geworden in de Geelgors als cultuurvogel, dan kunt u te allen tijde informatie verkrijgen via het secretariaat van de Speciaalclub Europese Cultuurvogels, de heer B. Sutorp, tel. 0172-432037

Deze informatie geldt uiteraard niet alleen voor de Geelgors, maar ook voor de Sijs, de Goudvink, de Putter, de Groenling, de Vink, de Kneu, de Ringmus, de Huismus, de Lijster, de

Merel, de Barmsijs, de Spreeuw, en de vele soorten die sinds juli 1997 als gevolg van de uitspraak van het Europese Hof in onze vogelkooien, voorzien van een legale vaste voeding, gehouden mogen worden. Denkt u hierbij aan de Kruisbek, de Haakbek, de Frater, de Europese kanarie, de Rietgors enzv.

Landelijke Show Europese Cultuurvogels

De Geelgors zal zeker voor u te bezichtigen zijn op onze landelijk show te Rosmalen die gehouden wordt in het laatste weekend van oktober. De grootste show van Europese Cultuurvogels in Nederland!

U bent van harte welkom!

*Speciaalclub Europese Cultuurvogels
Frans Pijnen*

Broedresultaten met de Zilvergroen gevlekte tangara

De redactie ontving een brief van de heer Peter Kaal uit Nijmegen.

Hij reageert op het artikel van Cyril Laubscher in het aprilnummer van "Onze Vogels"

Geachte redactie

Het betreft het artikel over de Tangara punctata punctata (Zilvergroen gevlekte tangara). Volgens Dhr Laubscher, auteur van het artikel, is er niets dan wel zeer weinig informatie over ervaringen met deze tangarasoort. Kweekresultaten zijn er volgens de bronnen van de auteur (Foreign Bird Federation) nog nooit behaald.

Graag zou ik Dhr Laubscher willen wijzen op het meinumnummer van Onze Vogels 1992 en het meinumnummer van de Gefiederte Welt 1994 voor een uitgebreid kweekverslag van deze fraaie tangarasoort. Misschien is het mogelijk om dit broedresultaat alsnog op te nemen in het broedregister van de "Foreign Bird Federation".

De broedresultaten werden in 1991 behaald en leverde 5 geringde jongen op waarvan er 1 een oorkonde bijzonder kweek behaalde en bondskampioen werd op de Bondsshow 1992 te Breda. Op de COM kampioenschappen behaalde dezelfde

vogel een gouden medaille. Deze tangara en verwante soorten zijn het afgelopen jaar een enkele keer geïmporteerd. De meeste behoorden tot de soort Tangara gutata gutata (Druppeltangara). Deze soort is wat fors gebouwd en is in z'n geheel grasgroen van kleur met een gele ondergrond terwijl de Zilvergroen gevlekte tangara overwegend zeegroen gekleurd is met een vuilwitte ondergrond.

Mocht U in het bezit zijn van een aantal van deze vogels dan verwijs ik u naar het artikel in Onze Vogels van mei 1992. Mocht u nog vragen hebben naar aanleiding van het artikel, neem dan contact op met ondergetekende of met de redactie.

Met vriendelijke groeten, Peter Kaal.

Geachte redactie

Cyril Laubscher beweert in zijn artikel niet dat er geen broedresultaten zijn behaald met deze soort. Hij ver-

wijst naar blz. 305 van Onze Vogels 1996 met de opmerking dat hier het eerste broedresultaat in Nederland vermeld staat, maar dat de naam van de kweker en het jaar waarin dit resultaat is behaald niet zijn vermeld. Navraag door de redactie (J.E.) op verzoek van de Heer Laubscher bij de commissie voor registratie bijzondere kweek van de NBvV en bij anderen, leverde geen resultaat op (zie bijschrift betreffend artikel). De bondslijst "Bijzonder Kweek" bevat hierover geen informatie. Door het ontbreken van een goed toegankelijk register is het moeilijk om in oude jaargangen van "Onze Vogels" snel artikelen op te sporen. Bij de speurtocht door oude jaargangen werd het betreffende artikel van de Heer Peter Kaal door de redactie (JE) over het hoofd gezien, hiervoor onze excuses aan de Heer Kaal. Zo'n bijzondere kweek mag zeker niet onvermeld blijven.

De redactie

De bekoorlijke Rode Lori

.... Een gemakkelijke broedvogel en een algemene volière vogel

Tekst en foto's: Cyril Laubscher. Vertaling: Peter Otten

(alle rechten voorbehouden)

Lories zijn zo'n opvallende vogels dat sommige spotten met elke beschrijving. Zowat elke kleuren schakering van de regenboog is te zien bij deze interessante groep.

De Rode Lori (*Eos bornea*), heeft dit probleem niet, omdat hij schitterende blauwe vlekken op de vleugels en aan de staart heeft en een kale plek rond

de ogen. Deze prachtige en alleraardigste soort, met een brutale natuur, komt oorspronkelijk voor op de eilanden Ambon, Buru, Seram, Sapura,

Gorong, Seramlaut, Watubela en de Kai-eilanden in Indonesië. De meeste van deze eilanden behoren tot de Molukken, waarvan ook de andere naam: Molukken-Lori is afgeleid. Een ondersoort (*E.b.cyanothus*) komt voor op het eiland Buru. Deze ondersoort, kleiner en donkerder dan de nominaat ras, wordt ook overal ter wereld in volières gefokt, maar is niet zo bekend als de Rode Lori.

Lories zijn papegaaien die aangepast zijn aan het eten van nectar, stuifmeel, zachte vruchten, insecten en hun larven. Ze hebben een verlengde tong met een kwastje of borstel met talrijke papillen, die ze gebruiken voor het opslorpen van nectar en stuifmeel. De tong kan heel gemakkelijk aanzienlijk verlengd worden, zoals te zien is op de bijgeplaatste foto van de kop van een Stella Lori (*Charmosyna papon goliathina*) het is interessant een Lori zijn tong buiten zijn bek te zien rondrollen; het lijkt op het rond draaien van een lasso van links naar rechts. Deze rollende beweging is waarschijnlijk het best te zien bij de Stella Lori, omdat die waarschijnlijk wel de langste tong heeft bij de Lories.

Hoewel alle Lorries nectar eten en de

◀ Rode Lori (*Eos bornea bornea*) ▶

De/

ose/

Stella's Lori (*Charmosyna papou goliathina*)

meeste het goed doen op commercieel verkrijgbare kunstmatige nectar, hebben sommige soorten een bepaalde hoeveelheid zaden in hun dieet nodig. De Musschenbroek Lorio (nepopsittaais musschenbroeckii) in het bijzonder, heeft kleine zaden nodig omdat hij niet alleen met nectar in leven is te houden.

Rode Lories kan men algemeen zien in plantages in de buurt van dorpen en in de bergwouden, tot een hoogte van 950-1250 meter. Doordat ze van nature nectar en stuifmeel eten van bloeiende bomen, kunnen ze in grote vluchten gezien worden als de bomen in volle bloei zijn. Veel schade kan ook aangericht worden in fruitgebieden. Rijpend fruit trekt Lories aan in grote aantallen en iedereen die de gelegenheid heeft een groep rond te zien klauteren en erop losbabbelen, al etende van de bloesems en fruit, zal dit een heerlijke ervaring vinden!

Het fotograferen van de Rode Lorie was een interessante ervaring. Ik vond het heel belangrijk te trachten de vogel te laten zien in een zo natuurlijk mogelijke omgeving. Omdat de vogel feitelijk rood en blauw van kleur is was het noodzakelijk tot in detail de rode kleur uit te laten komen. Vaak geeft een rode kleur slechts een brei van rood op foto's, zonder veel nuances. De natuurlijke kleur kwam tenslotte, na enig proberen met wisselend resultaat!

Voor de volière is de 30 cm. lange Rode Lori een ideale vogel. Er zitten al veel Rode Lories in de volière en ze zijn relatief eenvoudig te huisvesten want alles wat ze nodig hebben is een volière van ± 2.7 meter lang, 0.9 me-

ter breed en 1.8-2.4 meter hoog, met toegang tot een kleine binnen vlucht. Als we binnen voeren, is dat een goede manier om ervoor te zorgen dat de vogels tijdens guur weer de binnenvlucht ook echt benutten.

Een commercieel verkrijgbaar nectar-mengsel -aangeboden in een roestvrij-stalen schaal-maakt het voeren eenvoudig. Sommige fokkers geven naast de nectar een paar meelwormen - Rode Lories vinden

die lekker - maar wees daar voorzichtig mee en geef ze slechts af en toe als traktatie. Rode Lories worden heel tam en eten zelfs meelwormen uit de hand van de eigenaar. Appel en ander zacht fruit kan men regelmatig geven als aanvullend voedsel en het geeft de vogels wat extra variatie. Bananen maken gauw vet en sinaasappel zijn nogal zuur, dus geef die liever niet - Lories drinken weinig maar vers water moet dagelijks worden gegeven en een aparte schaal om te baden is belangrijk.

Ze zullen waarschijnlijk meteen in bad gaan als vers badwater in de volière wordt gezet.

Rode Lories kweken tamelijk gemakkelijk. Een nestkast met een bodem van 18 x 18 cm. en 4.5 cm. hoog, opgehangen in de binnenvlucht, geeft een slaap - broedplaats. Een legsel bestaat gewoonlijk uit twee eieren, maar drie is ook soms mogelijk, hoewel de ouders moeite schijnen te hebben met het groot brengen van meer dan twee jongen.

De broedduur is 24 dagen en de jongen blijven 60 - 70 dagen in het nest.

Als Lories broeden in de winter, houd er dan rekening mee dat de ouders de jongen na 12-15 dagen niet meer warm houden. Het is noodzakelijk te zorgen voor verwarming om de jongen in de bitterkoude winter te laten overleven.

KALENDER 1997

De Goudvink

Aangezien ik totaal geen verstand heb van mutaties en dergelijke, vertel ik u liever iets over de Goudvink, zoals die in het wild leeft. Het is een prachtige vogel, ongeveer zo groot als onze huismus. Het mannetje draagt een zwart kalotje en ook de kin heeft die kleur. De onderdelen zijn fraai roze-rood. De rug is blauwgrijs met een opvallende witte stuit. De vleugels zijn zwart met een onduidelijke witte vlekje en ook de staart is zwart. Het vrouwtje is minder opzichtig gekleed, hoewel ze ongeveer dezelfde kleurverdeling heeft. Zij is echter van boven meer grijsachtig bruin en aan de onderkant rossigbruin. Zowel de man als de pop hebben een dikke kegelsnavel, die duidt dat de vinken echte zaadeters zijn. Hun vlucht is golvend.

Goudvinken nestelen bij voorkeur in altijd groen blijvende struiken. Men kan ze aantreffen in bossen, met struikgewas als onderbegroeiing, langs bosranden in parken en grote tuinen en begraafplaatsen enz. Gewoonlijk zit de toekomstige kinderkamer op een hoogte tussen één en twee meter. Het is een nogal los bouwsel van takjes, mossen en korstmossen. De nestkom wordt gevoerd met haren en worteldraadjes. De wieg wordt gebouwd door het wijfje.

De vier tot vijf eitjes zijn prachtig lichtblauw tot groenig blauw met donker paarsbruine spatjes en spikkeltjes die veelal het dichtst bij elkaar staan aan de stompe pool. Het broeden komt grotendeels voor rekening aan de pop, terwijl haar eega haar bij tijd en wijle een lekker hapje brengt. Het broeden duurt twaalf tot veertien dagen en de jongen vliegen uit als ze twaalf tot achttien dagen oud zijn. Ze zijn dan overwegend bruinig gekleurd maar hebben wel reeds de witte stuit.

Het is niet zo verwonderlijk dat fruitelers deze vogels wel, "dood kunnen kijken", want in het voorjaar kunnen ze boomgaarden ruïneren door het eten van de knoppen van diverse vruchtenbomen. Er worden meer knoppen vernield dan gegeten. Maar ook knoppen van andere bomen en struiken zijn niet veilig voor ze. Ook zaden en bessen worden gekonsumeerd. En dat is jammer!

Meindert de Jong

Over Kanaries gesproken

ZANG • KLEUR • POSTUUR

Let op: Licht - temperatuur - zuurstof

Beste kanarie kwekers als we kanarie's kweken moeten we soms om diverse redenen veranderen van "NATUURLIJKE EIGENSCHAPPEN"

Dit wil zeggen dat wij bepalen voor onze vogels hoe en in welke omstandigheden de vogels moeten huisvesten en zich kunnen voortplanten.

Het kan voortkomen dat men noodzaak is door werkzaamheden en of vakantie, s. Of omdat men gewoon weg niet zo lang kan wachten alvorens aanvang te nemen met bv de kweek.

De vroeg kweker hoeft zeker niet slechter te kweken, als de latere ofwel de natuurlijke kweek (± 20 maart). Als uw vogels maar een voldoende leeftijd hebben, voldoende rustperiode hebben gehad, tevens een goede uitgebalanceerde voeding, en de leeftijd van de vogel zou toch ongeveer 10 maanden moeten bedragen.

Hou wel als voorbeeld in je achterhoofd dat welke goede wielrenner ook, die zich in de winterperiode niet goed verzorgt. Zeker in het voorjaar geen klassieker zal winnen.

En dat onze kanarie vogel die vanaf onze ruiperiode weinig rust en verzorging kreeg, in het voorjaar weinig of geen jongen zullen groot brengen.

Laat ons eerlijk zijn hoeveel van onze collega's beginnen in januari te kweken en zijn soms begin augustus nog bezig. En zo jaar in jaar uit. En steeds maar klagen over een slechte kweek ofwel een slecht gemiddelde.

Maar ik betwijfel of deze kwekers op de goede weg bezig zijn.

Wat we zeker als kweker in de gaten moeten houden bij de vroegkweek is LICHT - TEMPERATUUR EN ZUURSTOF.

Hierover wat meer uitleg.

HET LICHT

Selectieve kweek gebeurt nu eenmaal in een speciaal daarvoor gemaakte kweekhokken (ruimten) Dit wil zeggen dat in deze ruimten kunstmatige verlichting een noodzaak is.

Men zal ook moeten zorgen voor zo veel mogelijke natuurlijke licht inval. Dit kan door bv voldoende ramen of een lichtkoepel te plaatsen in het dak.

Diegene die nu vroeg willen gaan kweken zullen de natuur moeten gaan nabootsen. Zij zullen dan de verlichting moeten gaan automatiseren dit kan erg makkelijk met een tijdschakelaar met daar aan verbonden een TL verlichting en een 10 watt lampje dat aan gaat als de TL verlichting uit gaat. Dit om te voorkomen dat de vogels in een compleet donker hok komen te zitten als het licht uitspringt en zodoende het nest niet meer kunnen terug vinden, met alle gevolgen daar aan verbonden.

Door deze licht installatie goed in te stellen gaan we de natuur nabootsen (vervroegen). Wij zien dit verschijnsel ook in de natuur als de dagen na de winter beginnen te verlengen, dan ook beginnen de vogels van zich te laten horen.

Dit zelfde gaan we nu na doen in onze kweekruimten.

HIERVOOR ZIJN 2 MANIEREN

1 In een periode van ongeveer 7 weken voert men wekelijks het licht op met ongeveer 1 uur totdat men zit op een licht tijd van ongeveer 16 uur (broedcycles) Bv licht aan 's morgens om 5.00 uur licht uit 21.00 uur.

Uiteraard uitgesmeerd over een periode van ongeveer 6 weken. Denk er aan dat na het uitspringen van de verlichting er een nacht lampje gaat branden (± een half uur).

2 Geef je vogels direct een aantal lichturen van 15 uur.

Men krijgt dan het zelfde effect alleen zal de HYPERFYSE van onze kanarie vogels sneller gaan werken. (mits je vogels de juiste leeftijd hebben en een goede conditie)

Deze vogels zullen eerder in broedconditie zijn ongeveer al op 3 1/2 week. Let wel dat bij deze methode de poppen eerder in conditie zijn dan de mannen, deze hebben ruim een week meer licht en aandacht nodig.

Plaats daarom je mannen ruim een week eerder in de kweek kooi met op de achtergrond je poppen zodat de mannen deze goed kunnen horen.

Een enkele opmerking wil ik u nog meegeven, schakel ook tijdens deze methode uw tijd klok in, laat deze op de gestelde uren staan (totaal 16 lichturen). Doe nooit aan tijdschommelingen.

En wijzig ook nooit de tijd met het instellen van de zomer tijd. LAAT DE INGESTELDE TIJD STAAN. Hou rekening met het instellen van je tijd klok dat de klok nog een keer een uur vooruit gezet moet worden bij het instellen van de zomertijd.

En dat je daarom 's morgens een uur eerder in je kweekhok bent en dat dan het licht al ruim een, 1/2 uur aan is.

WARMTE (temperatuurregeling)

In het algemeen kunnen we stellen dat onze kanaries vrij goed tegen temperatuur schommelingen kunnen, tegen tocht zijn ze iets minder bestand maar ook dat kunnen ze vrij goed verwerken, maar ik adviseer toch om tocht te vermijden.

Het is ook daarom dat we onze kweekvogels in de winter niet hoeven bij te verwarmen. Het is beter voor de natuurlijke selectie van onze vogels als ook voor de spijsvertering.

De kweekvogels uit zo'n hok zijn sterker en beter uitgeselecteerd dan vogels uit een verwarmd hok. Want hier zullen eventuele zwakke vogels het ook overleven en deze zullen dan hun problemen geven tijdens of voor de kweek.

Alle vogels bij ons in het hok of in de natuur reageren en komen allemaal in broedconditie door het verlengen van

het aantal LICHTUREN. Warmte is niet zo belangrijk hierin. Ook al is het in het voorjaar nog niet zo warm vele vogels hebben al een nest en of eieren.

Ik zelf heb jaren lang aan mijn TT vogels zelfs geen warmte en lichturen meer gegeven (uiteraard hok wel vorstvrij). Resultaat er viel geen enkele vogel tijdens het TT seizoen in de rui.

Het zal uiteraard voor iedereen duidelijk zijn, dat wanneer men in januari wil gaan kweken men de kweekruimte zal moeten verwarmen tot ongeveer 18 graden, anders zullen de eieren onderkoeld worden en niet uitkomen. De manieren om je kweekhok te verwarmen zijn erg groot, maar toch zou ik de olie en of gaskachels niet direct willen aanbevelen, de voorkeur gaar uit naar CV verwarming en of elektrisch. Dit alles met een goede thermostaat/vocht regeling.

LUCHT (zuurstof)

Als men je kweekruimte zal gaan verwarmen zal de lucht droger worden, men kan dit vrij goed aflezen van een HYGROMETER.

Deze moet in een kweekruimte een aflezing geven tussen de 65 en 70%. Vele problemen zelfs de meeste zijn te wijden aan een te laag zuurstof/vocht gehalte.

De HYGROMETER kan men afstellen boven een bakje water dat kookt dan moet deze aangeven 100% is dit zo dan is uw meter OK. Doe ook uw meter eens uit testen op diverse plaatsen in uw kweekhok, zodat u een gemiddelde heeft van het vocht gehalte in uw ruimte.

De oorzaak van een te laag vocht gehalte is afsterven van jonge in het ei en een te harde eischaal zodat de jongen er niet uit kunnen. Een te hoog vocht gehalte moet men ook zien te vermijden, dit geeft de ziekte kiemen weer een grote kans tot leven. Het vocht kan men goed regelen met OA.

- 1 EL vochtregelaar.
- 2 Waterschaaltjes op de radiator.
- 3 Voldoende zuurstof regeling in je kweekhok.
- 4 Geef vogels dagelijks badwater.
- 5 Besproei de eieren bij erg warme temperatuur eens.
- 6 Blijf je hygrometer volgen/controleren.
- 7 Plaatsen van een IONISATOR.

BESLUIT

Ja beste kanarie kweker dit is nu eens een artikel over gewone misschien

wel normale zaken. Zonder uitleg over kleur en tekening van onze vogels.

En toch komt ook hier naar voren dat men goed moet opletten om geen problemen te krijgen.

Een zaak weet ik zeker dat deze bovengenoemde zaken meer problemen geven in de voorbereiding en kweek als menig liefhebber voor mogelijk zou hebben gehouden.

WAT IK NIET HEB VERTELD IS HET GEBRUIK VAN EEN IONISATOR

Dit apparaat doet de in de lucht bewegende stofdeeltjes, die een elektrische lading dragen(luchtmonoculen) IONEN genoemd.

Deze ionen kunnen zowel positief als negatief geladen zijn.

Dit zou een invloed hebben op mens en dieren.Hoe meer IONEN er negatief zijn geladen hoe prettiger men zich voelt.

Als deze positief zijn geladen dan voelt men zich anders(denk maar eens aan uren voor een flinke onweersbui). De negatieve ionen zuiveren ook de lucht van stof en bacterien enz.

Maar of men ziekten uit het hok houdt door deze ionisator betwijfel ik, want hier spelen meerder zaken een rol. Want na lucht, warmte, zuurstof komen er nog andere zaken aan de orde bv water-huisvesting-bodembedekking aan de orde.

Misschien is dit een idee om hier op een volgende keer iets te schrijven. Tot een volgende keer.

Kleurkanaries (8) De KEURING

Wat we onder een tentoonstelling verstaan, wordt in het bondsvademecum aangegeven in artikel 2 van het hoofdstuk:

“Reglement voor de Tentoonstelling”:

**Onder tentoonstelling wordt verstaan een expositie van vogels voorafgegaan door een keuring van

de vogels. De keuring dient te geschieden door vanwege de bond erkende keurmeesters.**

Het is vooral de keuring, die vele vragen oproept, met name bij die inzenders, die zelden of nooit een keuring van vogels hebben meegemaakt. De verhalen van bijvoorbeeld voordragers bij een keuring gaan vaak een eigen leven leiden. Het zijn juist de vragen over deze verhalen, die ik regelmatig tegenkom, bij bezoeken aan shows en tijdens lezingen bij diverse verenigingen van vogelliefhebbers.

In dit artikel een globaal verloop van een keuring van kleurkanaries. Overigens volgen postuurkanariekeurmeesters en de collega's die de tropische vogels, parkieten, enz. op papier zetten voor een zeer groot deel dezelfde werkwijze.

Een vierde groep keurmeesters, namelijk die van de zangkanaries, gebruiken in tegenstelling tot de eerder genoemde personen niet zozeer hun ogen, als wel hun oren. Maar dat zal u duidelijk zijn.

Vorbereidingen:

Om een vlotte aanvang en een vlot verloop van een keuringsdag te garanderen, zal er door het bestuur en de tentoonstellingscommissie vooraf al veel werk verricht moeten worden.

LOCATIE:

Zo is voldoende licht op de keurtafel van zeer groot belang. Als er onder kunstlicht wordt gekeurd, wat overigens steeds meer gebeurt, zullen de omstandigheden voor alle kanaries praktisch gelijk zijn. Een nadeel van kunstlicht is wel, dat de ruimte op de keurtafel veelal beperkt is. Hoofdgroepen waarin veel vogels van een zelfde kleurslag zitten, kunnen niet allemaal tegelijk op de tafel, wat soms een nadeel kan zijn. Ook het feit, of een vogel bij dag- of bij kunstlicht wordt gekeurd, kan van invloed zijn op het uiteindelijke resultaat.

Daar het streven is om rond 9 uur met een keuring te beginnen, en deze in de namiddag ten einde is, zal er bij daglicht altijd een behoorlijk verschil in lichtsterkte zijn tussen de eerste uren en die na 12.00 uur.

De keuze van de locatie waar de keuring plaats vindt, is dus van groot belang.

De BLINDELIJST:

Dit is een lijst, waarop de te keuren vogels staan. Het kooinummet met

De
sel

Over Kanaries gesproken ZANG • KLEUR • POSTUUR

daarachter de kleurbenaming is altijd noodzakelijk. De keurmeester kan hierop zien, welke hoofdgroepen er zijn, en hoeveel vogels hierin zitten. Hij hoeft dan alleen maar kooinummers aan de voordrager door te geven.

Verder staat hierop aangegeven, welke vogels in een stam zijn ingezonden en tot welke categorie de vogels behoren. Met dit laatste wordt bedoeld: eigen kweek, open klasse, jeugdinzending, enz. Ook de prijzenverdeling vinden we op deze lijst terug. Natuurlijk blijven de namen van de inzenders achterwege.

Een goede blindelijst zorgt voor een vlotte start!

VOORDRAGERS:

Dit zijn de mensen, die de vogels van de stelling nemen en ze op de keurtafel plaatsen. Het koppelen van een vaste voordrager aan een of meer keurmeesters is aan te bevelen. Het is van belang, dat de voordragers zo voorzichtig mogelijk met de kooien omgaan!

Een vogel, die met zorg voor de keurmeester wordt geplaatst, komt het best tot zijn recht.

De Keuring

VOORBEREIDING: Om tot een optimale keuring te komen, zijn een aantal zaken van belang. Behalve de boven genoemde zaken, is het ook van belang, dat de keurmeesters hun werk in alle rust kunnen uitvoeren en niet worden afgeleid of gestoord. Zo is het prettig voor de keurmeester, dat een bepaald persoon als aanspreekpunt fungeert en ook de keurlijsten ophaalt. Dit kan bijvoorbeeld de voorzitter van de TT-commissie zijn.

Als er meerdere kanariekeurmeesters aanwezig zijn, zullen zij vooraf bepalen, wie welke groepen vogels zal gaan keuren, welke zij eventueel samen onder de loep nemen (bijvoorbeeld nieuwe kleurslagen en niet er-

kende kleuren), en de wijze waarop zij de kampioenen zullen aanwijzen.

De Beoordeling: De vogels zullen afhankelijk van het aantal, zoveel mogelijk per hoofdgroep op de keurtafel worden gehaald, waardoor een onderlinge vergelijking mogelijk is.

Hoe een kanarie in een bepaalde kleurslag er uit moet zien, staat nauwkeurig omschreven in de 'Standaardeisen voor Kleurkanaries'.

Ook voor de overige rubrieken, te weten: houding, grootte, vorm, bevedering en conditie zijn hierin richtlijnen en veelal zelfs bindende regels opgenomen.

De 'Standaardeisen' omvat zo'n 200 bladzijden en heeft onder andere tot doel: te komen tot een eenheid in keuren. Overigens is dit boekwerk door iedere belangstellende vogelliefhebber op het bondsbureau te verkrijgen.

Behalve voornoemde richtlijnen zijn ook nog andere zaken van belang bij de beoordeling. Zo zal er rekening gehouden worden met wat maximaal haalbaar is in een bepaalde kleurslag. Ook de moeilijkheidsgraad kan een rol spelen.

De Keurlijst: Van iedere vogel zullen afzonderlijke opmerkingen op de keurlijst worden geschreven. De kleur zal altijd aan de orde komen, terwijl de overige rubrieken alleen worden genoemd, indien deze afwijken van de standaard. Dit kunnen zowel positieve als negatieve zaken zijn. In overeenstemming met de opmerkingen, worden vervolgens punten toegekend in de diverse rubrieken, om tot een totaal te komen. Hoog geclasificeerde vogels worden gecontroleerd op verborgen bont en de compleetheit van de vleugels en staart, dus respectievelijk minimaal 18 en 12 pennen.

De maximaal toe te kennen punten-totaal voor de kleur zijn: voor gepig-

menteerde vogels 29/19 punten (pigment en bijkleur) en ongepigmenteerden dus 48 punten. Een uitzondering hierop zijn de gepigmenteerde mozaïeken, deze worden met een (1) kleurpunten-totaal beoordeeld (max. 48 punten). In de overige (zogenaamde secundaire) rubrieken kan een maximale score van 44 punten worden behaald. De uitzondering op deze regeling is een score van 45 punten, indien het een kampioensvogel betreft, die een totaal van 93 punten verdient.

Zijn 4 gelijke vogels in een stam ingezonden, dan worden afhankelijk van hun afzonderlijke eindtotalen eenheidspunten toegekend.

Voor deze toekenning zijn vaste regels, eveneens aangegeven in de standaardeisen.

Voorafgaande, tijdens en na de keuring komt er heel wat om de hoek kijken. Mocht er eens iets fout gaan, bedenk dan dat alle bij het hele gebeuren betrokken personen, dus zowel de bestuursleden alsook de keurmeesters hun uiterste best hebben gedaan. Ook voor hen gaat het hier om een hobby!

De Tafelkeuring

Om de leden van een vereniging een inzicht te geven in de manier waarop een keuring wordt gehouden, is het wellicht aan te bevelen om enige weken voorafgaande aan de eigenlijke show een tafelkeuring te houden. Op een dergelijke bijeenkomst kan de inzender zijn vogels laten keuren en hier later met de keurmeester over spreken. Ook het samenstellen van kweekstellen kan aan de orde komen. Een tafelkeuring kan heel gezellig en leerzaam zijn! Bespreek het eens binnen de vereniging.

Piet Wassenaar

K.B.O.F. "DE WITTE SPREEUWEN"

Het beste en meest gelezen **Belgisch Ornithologisch tijdschrift** voor vogelliefhebbers en kwekers. Verschijnt maandelijks Oplage 25.000 exemplaren alleen in Vlaams België. Het bevat 80 pagina's, prachtig geïllustreerd, boordevol wetenschappelijke tekst, over huisvesting, kweken en verzorging. **Jaarabonnement: 900 BEF of 50 gulden.** Betaling: 50 gulden op rekening nr. 57.55.24.308 bij de ABN-AMRO bank te Maastricht, of 900 BEF per eurocheque aan de heer Roger BRUYNINCKX, Alg. Nat. Penningmeester K.B.O.F., Keizerstraat 13 te 3360 BIERBEEK (Lovenjoel). Gratis proefnummer op schriftelijke aanvraag.

Aanvullende informatie over "Wijziging Regeling uitvoering Vogelwet 1936"

Welke Europese vogels behoren tot de uitbreiding?

Om deze vraag te beantwoorden moet eerst worden vastgesteld welke vogels als "Europese vogels" worden aangemerkt. Immers op grond van de Vogelwet 1936 zijn beschermd; "alle vogels, welke behoren tot een der in Europa in het wild levende soorten, met uitzondering van de tamme duivenrassen, de tamme knobbelzwaan en de in artikel 2 van de Jachtwet genoemde vogels. Om uit te maken welke vogels nu onder de Vogelwet 1936 behoren heeft het Ministerie van Landbouw, Natuurbeheer en Visserij een lijst samengesteld. De lijst heeft thans betrekking op de Europese Unie (E.U.) en dus niet langer op heel Europa. Heeft u belangstelling welke vogels worden gerekend tot de Europese vogels dan kunt u de lijst van beschermde vogels gratis aanvragen bij het Ministerie van L.N.V.. Schrijven aan: Infotiek van het Ministerie van L.N.V., Lijst van beschermde vogels, Postbus 20401, 2500 EK Den Haag.

Tot de uitbreiding behoren alle in de Europese Unie (E.U.) voorkomende vogels en ze mogen thans gehouden worden als ze aan de volgende criteria voldoen:

- De 13 al in het "Vogelbesluit 1994" genoemde Europese Cultuurvogels (sijs, barsijs, putter, vink, kneu, ringmus, groenling, goudvink, geelgors, huismus, zanglijster, merel en spreeuw) als ze om de poot een vaste voering met de juiste ringmaat (na 1994 ook met de ringmaatcode of de ringmaat vermeld) of een juiste breukring dragen.
- Eigenkweek Europese vogels die als bewijs van eigen kweek voorzien zijn van een passende naadloos gesloten voering met een zodanige diameter dat de ring niet te verwijderen is zonder poot of ring te beschadigen. De ring moet uitgegeven zijn door een erkende vogelbond.
- Komt een Europese vogel voor op de lijst "Bijlage als bedoeld in artikel 2, onderdeel a, van de Regeling uitvoering Vogelwet 1936" (zie "ONZE VOGELS" no. 8, augustus 1997 blz. 350 en 351) dan moet een vergunning worden aangevraagd bij het Ministerie van L.N.V.. Zonder vergunning mag u dus geen vogels houden die op de bijlage voorkomen.

Welke adviesmaten zijn op die betreffende vogels van toepassing?

Voor de 13 z.g. Europese cultuurvogels blijft de voorgescreven maximum ringmaat gelden met daaraan gekoppeld de verplichte ringmaatcode of op de ring vermelde ringmaat.

Voor de overige Europese vogels geldt de eis dat bij een volwassen vogel de naadloos gesloten poorting niet verwijderd kan worden zonder poot of ring te beschadigen.

Voor de groep vogels die al in de ons omringende landen worden gehouden en gekweekt geef ik u de ringmaten die in België worden gehanteerd (aangepast aan in Nederland te bestellen ringmaten). Deze ringmaten voldoen prima aan de Nederlandse eis maar gelden slechts als adviesmaat.

Rietgors	2,7 mm	Roze spreeuw	4,0 mm
Bruinkopgors	2,9 mm	Rotsmus	3,2 mm
Keep	2,9 mm	Roodmus	2,9 mm
Grauwe gors	3,2 mm	Haakbek	3,5 mm
Appelvink	3,2 mm	Kwartel	4,5 mm
Frater	2,7 mm	Turkse tortel	6,0 mm
Kruisbek	3,2 mm	Ekster	7,0 mm
Grote kruisbek	3,5 mm	Zwarte kraai	7,0 mm
Witbandkruisbek	3,2 mm	Kauw	6,0 mm
Pestvogel	4,0 mm	Vlaamse gaai	6,0 mm

Voor vogels die niet voorkomen op deze lijst moet zelf de ringmaat worden vastgesteld. U kunt daartoe de ring opmeten van de oudervogels nadat u gecontroleerd hebt of de poorting niet te los of te vast om de vogelpoot zit.

De registratieverplichting van deze Europese vogels.

Voor Europese cultuurvogels geldt in het algemeen géén registratieverplichting. Voor die groep vogels waarvoor een vergunning is vereist (de in de BIJLAGE genoemde soorten) vraagt het Ministerie van L.N.V. die de betreffende vergunningen uitdeelt echter wel of de vergunninghouder voor die betreffende vogels een registratie en kweekregistratie bijhoudt.

Wiel Arets

GROTE VOGELSHOW

Georganiseerd door:

Speciaalclub voor liefhebbers van vruchten- en insectenetende vogels

Zaterdag 1 november van 10.00 - 20.00 uur

Zondag 2 november van 10.00 - 16.30 uur

"Nieuwe Lido" Vijverlaan 10 Waalwijk - Nederland

De vogels worden tentoongesteld in vitrines, die met planten, stromend water en verlichting zijn aangekleed.

Wij verheugen ons op uw bezoek

Een wonder van

Door bemiddeling van de club die zich ten doel stelt de kleine Afrikaanse astrildes meer bekendheid te geven en de leden te stimuleren door voorlichting over de gewoonte en levenswijze en huisvesting. Een zo'n groot mogelijk bestand te kweken zodat import zo goed als overbodig is.

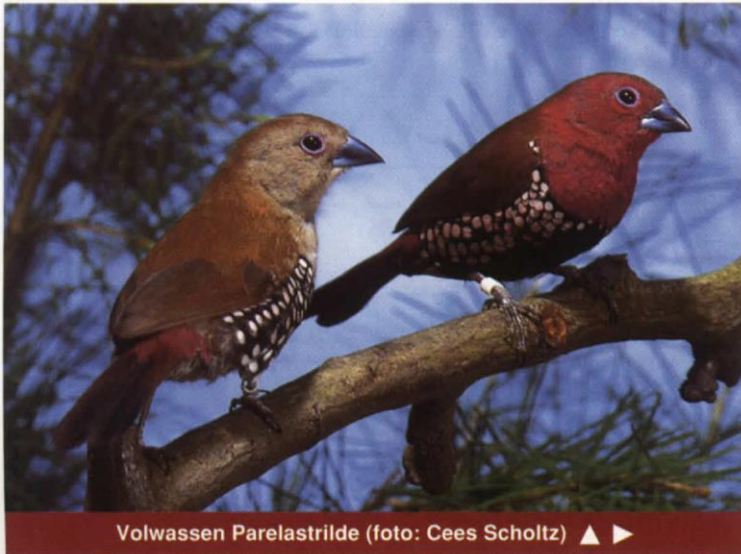
Zelf heb ik daar veel baat bij ondervonden, omdat er vele deskundige in de vereniging aanwezig zijn die door hun jarenlange ervaring mij vele nuttige adviezen hebben gegeven, waar ik anders eerst met veel experimenten achter de juiste verzorging zou zijn gekomen met de kans dat de aangeschafte nieuwelingen voortijdig dood zouden zijn gegaan. Dat zou zeker niet denkbeeldig zijn geweest wanneer ik een verkeerd voedingspatroon had toegepast. De parelastrilde is afkomstig uit het zuidelijk deel van Mozambique tot aan het uiterste noordoosten van Zuid-Afrika. De gegevens over zijn voorkomen zijn zeker niet ongunstig te noemen, want noemt hem niet zeldzaam. Echter door zijn gedrag blijft hij vrijwel ongezien. Door zijn verborgen levenswijze is er weinig van hem bekend. Ik vraag me nu in gemoede af hoe kan men nu verklaren dat deze vogel schaars is als hij vrijwel niet op gemerkt wordt. Dat lijkt mij een contradictie in terminus. In diezelfde omgeving komt ook de rode druppel astrilde voor. Hij vertoont veel gelijkenis met de parel. Eerst wanneer je hen naast elkaar in de volière ziet is er een duidelijk verschil. Ook de witte druppels van de rode druppelastrilde zijn bij de parelastrilde met een licht roze gloed bewaasd. De fo-

to's laten u dit duidelijk zien. Ik moet u er tevens op wijzen dat het bijzonder verdraagzame vogeltjes zijn. Zodoende gaf het totaal geen probleem beide koppels in één kooi te huisvesten. Zelfs niet toen het ene koppel begon te nestelen en zich tegenover het andere paar niet vijandig opstelde.

Ik vergat nog te melden dat ik twee koppels kon bemachtigen, die ik in een kooi van 60 bij 50 bij 50 cm. onderbracht. Ik hield ze zes tot acht weken in quarantaine. Eerst dan kleedde ik de kooi wat aan met wat dennengroen en gaf ze een half open nestkastje, dat ik op de bodem in een hoek van de kooi installeerde. Ik was wel voldoende geïnstrueerd dat de vogels voornamelijk op de grond leefden. Van wit sisal gingen ze voortvarend een bolvormig nest vervaardigen. In het bolvormig nestje werden vijf eitjes gelegd. U begrijpt dat ik nog meer in extase was geraakt dan de vogeltjes zelf. Uit de boeken valt te lezen dat de eerste kweek gelukte bij de heer Burkard in Zwitserland in 1967. Een bewijs dat deze vogeltjes nog maar kort bij vogelliefhebbers/kwekers zijn te vinden. Het kan ook zijn dat die er in het geheel niet zijn. Omdat ik toch het zekere voor het onzekere wilde nemen heb ik drie eitjes onder de meeuwen gelegd. Met voorbeeldige trouw hebben de parels de overige eitjes uitgebroed.

De desillusie kwam nadat de jongen twee dagen na de geboorte zonder pardon uit het nest werden geworpen. Ondanks mijn verwoede pogingen, de jongen weer in het nest terug te zetten, was te vergeefs. Bij de meeuwen ging alles naar wens en kwamen de jongen op stok.

Na twee weken werd er weer een nieuw legsel geproduceerd. Maar ook hier was het resultaat van het zelfde laken en pak. Ik wilde er toch alles aan doen dat de ouders het legsel geheel zelfstandig zouden uitbroeden en de jongen zouden grootbrengen. Helaas ook deze keer mocht het niet zo zijn. Het derde legsel bestond uit vijf eitjes. Na 14 dagen broeden lieten de ouders ook dit legsel in de steek. Er restte mij niets anders over dan de drie eitjes onder de meeuwen te leggen. Hiervan zijn er twee uitgekomen. Wij hebben geprobeerd de drie oudste te fotograferen maar zij waren niet

Volwassen Parelastrilde (foto: Cees Scholtz) ▲ ▶

een parel

ose/

De/

te bewegen op een takje te gaan zitten. In plaats daarvan dromden ze met elkaar in een hoekje van de fotokooi. Daar hebben wij ze een paar uur *rust gegund in de hoop* dat zij hun levendigheid zouden hervinden. Daar was geen schijn van kans op. Ik heb de allerjongste twee in getal, slechts enkele dagen oud in de kooi gezet en wampel een van de jongen was zo pienter op een takje te springen. Daarmee was de hele operatie tot een goed einde gekomen. Want met de foto in de hand kan ik bewijzen dat mijn parels jongen hebben voorgebracht. Nu zijn het de meeuwen die mij hebben geholpen. Mijn grootste voldoening zou zijn wanneer de ouders

geheel op eigen kracht dit hadden volbracht. Het voer dat ik mijn parels verstrek bestaat uit een goed mengsel tropenzaad, rode trosgierst, een bakje eivoer en grote hoeveelheden miereneitjes tevens onkruidzaad van een goed merk. Om u volledig in te lichten vertel ik u dat de man van het overleden popje al die tijd bij het succesvolle broedpaar aanwezig is gebleven. Daar zijn geen problemen uit voortgekomen. Mochten er mensen zijn die me raad kunnen verschaffen

door het ouderpaar er toe aan te zetten zelf hun jongen met succes groot te brengen dan ben ik hen dankbaar.

Voor de volledigheid volgt hier nog de Latijnse naam: *Hypargos margaritatus*, Engels: *Rosy Twinspot*, Duits: *Perlastrild*.

De volwassen Parelastrildes zijn genomen bij de heer Kraan in Hazerswoude. De oude vogels bij de heer Herwijnen zaten te broeden en u be-

grijpt dat het onverstandig zou zijn de vogels uit hun ritme te halen.

De kans is dan niet ondenkbaar dat het ouderpaar het legsel in de steek zou laten. Een jong exemplaar wil ik wanneer er geen calamiteiten plaats vinden op de tentoonstelling 1998 in Breda tonen.

Ik had, zo schrijft de heer van Herwijnen verder, nu meer dan 10 jonge parels. Alle grootgebracht door Japanse meeuwen. Door onverklaarbare redenen zijn de meeste dood gegaan. Ik denk dat het toch aan de voeding moet liggen. Ik heb direkt de raad van de heer Kraan uit Hazerswoude opgevolgd en ze voldoende fruitvliegjes verstrekt ondanks dat dit vrij veel overlast veroorzaakte. Door de ommezwaai heb ik nu vier jongen overgehouden.

Later is er nog een legsel geproduceerd en ziedaar met de hulp van de talrijke fruitvliegjes, die zij het liefst accepteerden, bleven zij de eitjes bebroeden en brachten met succes nog twee jongen groot. Het volgend jaar hoop ik nog een stel tot broeden te bewegen. Eerst dan is het mogelijk onverwanten stellen samen te stellen.

Gert Jan Herwijnen
Kerkdriel

Geraadpleegde literatuur
Das Prachtfinkenbuch
Horst Bielfeld

Rode druppelastrilde (foto: Cees Scholtz)

Jonge Parelastrilde (foto: Cees Scholtz)

usel

De /

Vogels van het regenwoud

een ornithologische ontdekkingsreis door het regenwoud door EDDY GADEYNE

DEEL 2

Onze tropische volièrebewoners in hun natuurlijke omgeving. . .

Enkele nummers van *Onze Vogels* geleden liet ik u meegenieten van één der mooiste en soortenrijkste biotopen op aarde, het tropisch regenwoud. We hadden het toen over een oeroude levensgemeenschap, rijk aan ontelbare soorten planten en dieren en vogels, waarvan vele soorten u allicht zelfs niet onbekend waren.

In dit tweede deel wilde ik het hebben over die vogels die we allemaal wel kennen uit onze vogelparken en volières, maar we niet zo goed kennen als 'wilde' vogels.

In dit deel van onze serie neem ik u mee naar dat zelfde oerwoud, we vliegen mee met onze gevederde vrienden door de hoge palmbomen, langs de lianen en het dichte en vochtige bladerdak van die eindeloze jungle.

Ga u nog eens met me mee op ontdekkingsstocht?

Een leefwereld van bonte kleuren en vormen . . .

Wanneer je aan regenwoudvogels denkt zie je wellicht prachtig en bontgekleurde wezens voor je, drukdoenerig in de weer en meestal aanwezig in goed en talrijk gezelschap. Toch moet ik u een beetje teleurstellen, want dit is niet altijd zo.

Een groot deel van deze oerwoudvogels zijn inderdaad wel opvallende en bontgekleurde soorten, zoals bijvoorbeeld de **Toekans** (*Ramphastos*, *Aracari's*...) of de prachtig gekleurde **Tangara's** en de **Kolibri's**.

De belangrijkste reden van deze prachtige kleuren is met name het *opvallen en het bevestigen van diens aanwezigheid* in het dichte gebladerte van het oerwoud. Toch is dit een even grote *camouflage* als het een *opvallend* is. Wanneer de bontgekleurde vogels stil zitten vallen ze nog nauwelijks of zelfs geheel niet op, en worden als het ware door het gebladerte opgenomen.

Toch vallen deze schitterende kleuren reeds van verre afstanden op, ze doen als het ware een beetje dienst

als een "vlag". Doordat elke soort een eigen, kenmerkend specifiek kleurenpatroon bezit kunnen de individuen van een bepaalde soort onderling elkaar als 'eigen' soortgenoot herkennen.

Bij het merendeel der soorten zijn het vooral de mannetjes die het meest qua kleur opvallen, zij zijn het die fel en schitterend gekleurd zijn, want zij zijn het ook die het gezamenlijk territorium binnen dat complexe oerwoudsysteem moeten verdedigen en in stand houden tegen soortgenoten en vreemde indringers. Daarnaast doet die kleurenpracht dienst als 'uithangbord' van, 'ben ik niet mooi?' of 'kijk eens naar mijn mooie pluimen?'.
Met deze kleurenpracht, gecombineerd met soortspecifiek gedrag, geluiden en baltsgedrag, trachten de schitterende mannetjes vooreerst een vrouwtje te versieren en te lokken. Die vaak fel begeerde vrouwtjes zijn meestal onopvallend en monotoon gekleurd.

Een groot aantal soorten hebben een bijzonder complex en uitermate op-

vallend gedragspatroon ontwikkeld die een hele reeks van functionele en rituele bewegingen er opna houden, dit om hun aanwezigheid en als ook hun interesse voor het andere geslacht, nog eens duidelijk te versterken en in de verf te zetten ...

Voorbeelden zijn hiervan de bekende dansen en vleugelbewegingen van de prachtige Nieuwguinese **Paradijsvogels** (*Paradisaeidae*) die tevens ook met een beperkt aantal soorten in de oerwouden van Australië voorkomen; of de prachtige balts en dans van de bekende **Argusfazant** (*Argusianus argus*) uit Zuidoost-Azië; of de staartdans van de Middenamerikaanse **Pauwkalkoen** (*Agriocharis ocellata*) en de arenadansen van de **Pipra's en Mannekens** (of mannakins) (*fam. Pipridae*) uit Midden- en Zuid-Amerika. Het is bovendien nog niet voldoende dat je een mooi en opvallend pak draagt, mooi en goed kan dansen, maar je moet ook nog kunnen *zingen* en je van ver kunnen laten horen.

Veel bontgekleurde vogels zijn tevens goede zangers: **tropische lijsters, Bulbuul, Tangara's, Beo, Paradijs-**

vogels, Woudzangers enz ...

Veel van die soorten laten een zeer complex en uitgebreid zangrepertoire horen en zingen langdurig en luid vanaf een hoge tak, ergens in de mid-denetage van het woud, of zelfs ergens in het hoge bladerdak.

Er zijn ook vogels die minder melodi-eus zijn, maar eerder luid en krachtig roepen of schreeuwen.

Voorbeelden hiervan zijn de **Geweervogels** (*genus Ptilornis*) uit de familie der Paradijsvogels, die voorkomen in onder andere Australië en er ook wel 'Rifflebirds' worden genoemd. Deze vrij grote vogels, met zeer lange, gebogen snavels communiceren met een eerder kort, maar bijzonder krachtig, vaak herhaald geluid dat doet denken aan het afgaan van een machinegeweer.

De nauwverwante Papoeaanse en Nieuwguinese **Paradijsvogels** (geslacht *Paradisae* bijvoorbeeld) laten een vaak luid geschreeuw en gekrijs horen, of zelfs geluiden die eerder aan kraaien doet denken, overigens hun nauwste verwanten!

Heel opvallend zijn de mysterieuze en soms zelfs wat beangstigende geluiden van de **Tinamoos**, een primitieve vogelfamilie die uitsluitend in dichte wouden van Midden- en Zuid-Amerika voorkomt, die zich daar als schuwe grondvogels ophouden, en meestal bij duisternis roepen en schreeuwen. Van deze familie zijn ons meer dan 30 soorten bekend, en elke soort roept anders, zodat we ze allemaal vrij goed aan het geluid kunnen herkennen. Van deze geluiden bestaat bovendien reeds een geluidscassette met de geluiden van bijna elke soort!

Een aantal soorten regenwoudvogels staan dan weer bekend omwille van het feit dat ze soms echte duetten of zelfs groepsgewijze gaan zingen en roepen, meestal vanaf een al dan niet vaste 'lekplaats'.

Op een bepaalde plaats in het woud komen dan meerdere mannetjes samen en zingen een uitbundig lied waarop naburige vrouwtjes afkomen en een geschikte partner uitkiezen. Vaak overwint dan die vogel die het mooiste en krachtigst zingt!

De **Screaming Piha** (*Lipaugis*) uit Midden- en Zuid-Amerika is daar een schitterend voorbeeld van en met hun bijzonder krachtige; luide tweetonige en onmiskenbare roep zijn ze in de dichte jungle van verre hoorbaar, maar... niet of zelden te zien! Deze piha's behoren overigens tot de

uitgebreide Cotingafamilie. Eveneens kenmerkend voor de dichte oerwouden van Midden- en Zuid-Amerika zijn de haast onopvallende en meestal sociaal levende **chacalacca's**, **Goeans** en de **Hokko's** (*Cracidae*) die qua kleur bijzonder goed gecamoufleerd zijn, maar qua geluiden en roep alle andere leven en Vogelzang in het dichte oerwoud overtreft.

Een groep van deze hoenderachtige vogels kan reeds in de vroege morgen of later in de dag, een oorverdovend concert ten gehore brengen. Deze roep heeft vooral een contactfunctie, om de leden van een groep of familie bijéén te houden, en helpt bij het verdedigen van het leefgebied.

De familie der **Papegaaien**, **Ara's** en **Amazonepapegaaien** die, eveneens in het dichte regenwoud leven en in de vlucht bijzonder goed opvallen, met hun felle en prachtige kleuren laten meestal een luid en doordringend, oorverdovend gekrijs horen, vaak al vliegend door en boven het bladerdak van de jungle. Zitten deze vogels daarentegen stil in of tussen het gebladerte verdwijnen ze bijna geheel in het niet, en vormt hun felle contactkleur opeens een bijzondere, functionele camouflage. Vooral bij de voornamelijk groengekleurde Amazones valt dit goed op.

De **Molenaarsamazone** (*Amazona farinosa*) heeft bovendien wel een vrij melodieuze zangrepertoire, in tegenstelling tot andere verwanten, en een groepje van deze mooie vogels laten

**Bel voor een gratis offerte:
0522-281776**

Aluminium voliëres op maat gemaakt.

Standaard aluminium voliëres.

Onderdelen voor zelfbouw.

**VRAAG NU
ONZE GRATIS
BROCHURE AAN!**

Wanneperveen
Holland
Tel: 0522-281776

**De fabrikant
voor vogels en hun liefhebbers!**

een ganse tijd een reeks diverse geluiden, gekrijs en gelach horen.

De **Toekans**, qua kleur en vorm ongetwijfeld behorend tot de mooiste vogels, hebben een heel mooi verenkleed, maar zangers zijn het niet echt. Grote soorten als de **Cuivers Toekan** en de **Roodsnaveltoekan** laten een bijna blaffend geroep horen, dat doet denken aan een klein schoothondje, en dit onmiskenbare geblaf laat zich reeds van ver horen.

Wordt vervolgd

Blue capped tangara (foto: Jan Blasman)